

some and the most prominent figure of all his brothers. He has several appellations, such a Pārtha, Gudākeśa, Savyasāchī, Dhanañjaya, Phālguna, Kirītin, Jīṣṇu, Svetavāhana, Gaṇḍivīn &c.] cf. अर्जुनः फाल्गुनो जिष्णुः किरीटी श्वेतवाहनः। बीभत्सुर्विजयः कृष्णः सव्यसाची धनञ्जयः ॥ -6 N. of Kārtavīrya, slain by Parasurāma See कर्तवीर्य. -7 N. of a country Bri. S. 14. 25. -8 The only son of his mother. -9 N. of Indra. -10 N. of a tree, Jerminalia Arjuna (Mar. अईन). The tree is rarer in south India. The colour of its bark is white. It is a forest-tree bearing fragrant flowers appearing in panicles like those of the Mango-tree. -नी 1 A procuress, bawd. -2 A cow. तथाजुनीनां कपिला वरिष्ठा Mb. 13. 73. 42. -3 A kind of serpent; अर्जुनि पुनर्वीयन्तु Av. 2. 24. 7. -4 N. of Ushā, wife of Aniruddha. -5 N. of a river commonly called कर्तोया. -6 (न्यौ, न्यः dual and pl.) N. of the constellation Phalgunī. अघासु हन्यन्ते गावोऽर्जुन्योः पर्युहते Rv. 10. 85. 13. -नम् 1 Silver. वीरुद्धिष्टे अर्जुनं संविदानम् Av. 5. 28. 5. -2 Gold. -3 Slight inflammation of the white of the eye. -4 Grass. -नाः (Pl.) The descendants of Arjuna; cf. अर्जुनः ककुभे पाथे कर्तवीर्यमयूरयोः। मातुरेकसुते वृक्षे धवले नयनामये। तृणभेदे गवि वी स्यात् ...Nm. -Comp. -अञ्जम N. of a medicament. -ईश्वरतीर्थम् N. of a holy place. Siva P. -उपमः the teak tree; also शाकद्रुम and महापत्राख्यवृक्ष. -काण्ड a. having a white stem or appendage. बभ्रोरर्जुनकाण्डस्य यवस्य ते Av. 2. 8. 3. -च्छवि a. white, of a white colour. -ध्वजः 'white-bannered', N. of Hanumat. -पाकी N. of a plant and its fruits. -बदरः The fibre of the Arjuna plant; अर्जुन-बदरा मेखलाः क्रियन्ताम्। ŚB. on MS. 9. 4. 25 -मिश्रः Name of a commentator on the Mb. -सखिः (L.) Kriṣṇa. -सिंहः N. of a prince (Inscriptions).

अर्जुनक a. Belonging to Arjuna. -कः A worshipper of Arjuna.

अर्जुनस a. [तृणादिगण.] Overgrown with Arjuna plants.

अर्ण a. [ऋ-न] 1 Being in motion, agitated; restless -2 Foaming, effervescing. -र्णः 1 A flood, stream; water (Ved.). -2 The teak tree; Bhāg. 3. 15. 19. -3 A letter (of the alphabet); पञ्चाणो मजुरीरितः. -4 N. of a metre having 10 feet and belonging to the class called Daṇḍaka -5 Colour; श्रीहीविभूत्यात्मवदद्भुतार्णम् Bhāg. 2. 6. 44. (v. l.) -र्णा A river (Ved.). -र्णम् Tumult or din of battle, confused noise; तृमणा वीर-पस्त्योर्णा धीरेव सनिता Rv. 5. 50. 4.

अर्णव a. Being agitated, foaming, restless (Ved.); full of water (Sāy.); ततः समुद्रे अर्णवः Sandhyā; यात्येव यमुना पूर्ण समुद्रमुदकाणवम् Rām. 2. 105. 19. -वः [अर्णासि सन्ति यस्मिन्, अर्णस्-व सलोपः P. V. 2. 109 Vārt.] 1 A stream, flood, wave. -2 The (foaming) sea, ocean; पराहतः शैल इवार्णवाम्बुभिः Ki. 14. 1. (fig. also), Bhāg. 4.

22. 40; शोक° ocean of grief; so चिन्ता°; जन° ocean of men; संसारार्णवलब्धनम् Bh. 3. 10. &c. also तृणामेको गम्यस्त्वमसि पयसामर्णव इव-शिवमहिप्रस्तोत्र of पुष्पदन्ताचार्य. -3 The ocean of air. -4 N. of a metre. -5 N. of the sun or Indra (as givers of water). -Comp. -अन्तः the extremity of the ocean. -उद्भवः 1 N. of a plant अभिजार (Mar. समुद्रफेंस). -2 the moon. (-वा) Lakṣmī. (-वम्) nectar. -ज a. sea-born, marine. (-जम्, -जः) cuttle-fish. -पोतः, -यानम् a boat or ship. -मन्दिरः 1 'inhabiting the ocean', N. of Varuṇa, regent of the waters. -2 N. of Viṣṇu.

अर्णस् n. [ऋ-असुन्-नुद् Un. 4. 196] 1 Water; a wave, flood, stream; सर्वाणामर्णः कथमन्यथास्य Śi. 12. 69. -2 The sea, ocean (usually °सः); अप्राजि शर्षो मरुतो यदर्णसम् Rv. 5. 54. 6. -3 The ocean of air. -Comp. -दः 1 a cloud. -2 N. of a plant मुस्तक. -भवः conch-shell. -रुहम् (अर्णोरुहम्) A lotus; इत्थं सूतप्रसूतां वरगिरमुपकर्णायमर्णोरुहाक्षी U. 7. 92. -वृत् a. Ved. including the water; अहिमिन्द्रो अर्णोवृत् वि वृश्चत् Rv. 2. 19. 2.

अर्णस्वत् a. Having much water. m. The ocean.

अर्तगलः = आर्तगल q. v.

अर्तन a. [ऋत्-त्युद्] 1 Blaming, reviling; प्रतिश्रुत्कायाऽ-अर्तनम् Vāj. 30. 19. -2 Sorry, grieved. -नम् Censure, reproach, abuse.

अर्तिः f. [अर्-क्तिन्] 1 Pain, sorrow, grief; पुत्रस्तेऽर्तिं परामगात् Mb. 7. 150. 2. शिरोऽर्तिः head-ache. नान्न वाञ्छति नो निद्रामुपेत्यर्तिनिपीडितः Suś. -2 The end of a bow.

अर्तिका [ऋत्-ण्वल्] An elder sister (in dramas).

अर्तुक a. Ved. [ऋत्-बाहु °उकच्] Provoking, quarrelsome (स्पर्धक).

अर्थ 10 A. अर्थयते, epic अर्थते; अर्थयांचके, अर्थयिष्यते, आतर्थत्, अर्थयितुम्, अर्थित] 1 To request, beg, supplicate, ask, entreat, solicit (with two acc.); त्वामिममर्थमर्थयते Dk. 71; तमाभिक्रम्य सर्वेऽथ वयं चार्थामहे वसु Mb.; प्रहस्तमर्थयांचके योद्धुम् Bk. 14. 88. -2 To strive to obtain, desire, wish.

अर्थः [In some of its senses from अर्थ; in others from ऋ-थन् Un. 2. 4; अर्थते ह्यसौ अर्थिभिः Nir.] 1 Object, purpose, end and aim; wish, desire; ज्ञातार्थो ज्ञातसंबन्धः श्रोतुं श्रोता प्रवर्तते; सिद्ध°, परिपन्थी Mu. 5; °वशात् 5. 8; स्मर्तव्योऽस्मि सत्यर्थे Dk. 117 if it be necessary; Y. 2. 46; M. 4. 6; oft. used in this sense as the last member of compounds and translated by 'for', 'intended for', 'for the sake of', 'on account of', 'on behalf of', and used like an adj. to qualify nouns; अर्थेन तु नित्य-समासो विशेष्यनिघ्नता च Vārt.; सन्तानार्थाय विधये R. 1. 34; तां देवतापित्रातिथिक्रियार्थाम् (धेनुम्) 2. 16; द्विजार्था यवागूः Sk.; यज्ञार्थात्कर्मणोऽयन्न Bg. 3. 9. It mostly occurs in this sense as अर्थम्, अर्थे or अर्थाय and has an adverbial force; (a) किमर्थम् for what purpose, why; यदर्थम् for whom or which; बेलोपलक्षणार्थम् S. 4; तद्दर्शनाद्भूच्छम्भोर्भूयान्दार्थ-मादरः Ku. 6. 13; (b) परार्थे प्राज्ञ उत्सृजेत् H. 1. 41;